Reeds door JOSEF SMITH overtuigd, dat de wederkomst van Christus zeer nabij was, waarom zij zich dan ook de heiligen der „laatste dagen" hadden genoemd, stonden zij niet minder vast in de overtuiging, dat reeds na den dood der Apostelen de Kerk was afgevallen, en dat zij eerst in de 19e eeuw door SMITH was hersteld.

Wat echter nog zelden in de christelijke wereld was vertoond, was de invoering van de POLYGAMIE of de VEELWIJVERIJ, het huwelijk met meer dan één vrouw te gelijk. Eerst sedert 1852 kwam men met deze praktijk openlijk voor den dag. BRIGHAM YOUNG zelf, met zijn 25 vrouwen en 44 kinderen was hierin voorgegaan.

In deze tweede periode begon ook de propaganda van UTAH uit in Europa en wordt tot op onzen tijd voortgezet.

Was tot dusver BRIGHAM YOUNG tevens gouverneur van het gebied van UTAH, sedert 1857 toen de President der V. St. als zoodanig CUMMING aanstelde, werd het Mormonisme met kracht bestreden. Hun aanvankelijk verzet eindigde met onderwerping.

Na het sterven van BRIGHAM YOUNG in 1877 breekt in de geschiedenis van het MORMONISME een derde periode aan.

Voor de MORMONEN was, zooals VAN DELLEN op p. 225 schrijft „de polygamie meer en meer het „cor ecclesiae" of „het hart der Kerk" geworden".

Mede daarover ging de lange strijd tusschen Kerk en Staat. De „Kerk" verklaarde in 1891 officieel met de veelwijverij gebroken te hebben.

„Wie tegenwoordig Utah bezoekt", schrijft VAN DELLEN, „merkt weinig of niets van de polygamie".

En de zendelingen vertellen dan ook, dat er van veelwijverij geen sprake meer is.

Doch ook in dit opzicht is de schijn anders dan het wezen.

„Met de stukken kan het worden bewezen", zegt VAN DELLEN, „dat zoowel de oudere als de jongere generatie nog schuldig staat aan polygamie. Feit is, dat de „Kerk" de polygamie aanmoedigt en op bedekte wijze predikt".

Dan niet alleen op het stuk der „veelwijverij" maar ook op dat der „leer" is het Mormonisme onchristelijk.

In VAN DELLENS boek wordt dit duidelijk aangetoond.

Het bestaat uit 7 hoofdstukken, waarin de geachte schrijver achtereenvolgens handelt over: OPKOMST VAN HET MORMONISME; HET BOEK VAN MORMON; IN OHIO EN MISSOURI; DE STAD VAN JOSEF (NAUVOO); DE LEER VAN HET MORMONISME; DE REGEERING VAN BRIGHAM YOUNG; HET MORMONISME TOT OP ONZEN TIJD.

Tegenover de steeds toenemende propaganda der MORMONEN ook ten onzent en het daaraan verbonden gevaar voor „onvaste zielen", kan dit met zaakkennis geschreven boek, dat er met zijn vele illustraties keurig uitziet, van groot nut zijn.

2. Van de letterlijke en practicale VERKLARING van het NIEUWE TESTAMENT door MATTHEW HENRY, opnieuw uit het engelsch vertaald, die door J. H. KOK te KAMPEN wordt uitgegeven en reeds vroeger in DE HERAUT is besproken, verscheen thans de 40e Aflevering. Hiermede is in deze belangrijke Bijbelverklaring de uitlegging van den BRIEF AAN DE ROMEINEN voltooid en wordt die van den 1STEN BRIEF AAN CORINTHE aangevangen.

G.

Vereenigingsleven.

GEEN OVERBODIG WERK.

Eigenaardig is het, dat de Zondagsschool, welke wij nu bijna niet anders kennen dan als instelling van religieusen aard, niet als zoodanig is opgekomen, maar als de belichaming van een philantropische gedachte. In de bekende *Review of Reviews* meent Stead zelfs, dat de stichter van de Zondagsschool, Robert Raikes, een journalist te Gloucester in Engeland, niet een man van strengen religieusen zin was, maar zijn leerlingen alleen dáárom in de religie onderwees, omdat hij in den godsdienst een machtigen factor zag tot bevordering der volksopvoeding.

Te bezien staat het natuurlijk, of de Zondagsschool, bij een zoodanige opvatting, ooit die vlucht zou hebben kunnen nemen, welke ze in werkelijkheid genomen heeft. Zeker is, dat zij haar groote uitbreiding eerst gekregen heeft, nadat zij door John Wesley is aangevat geworden en geëxploiteerd als een propaganda-middel van het methodisme, waardoor zij gemaakt werd tot een instituut van religieuse strekking. In den dienst van het methodisme heeft de Zondagsschool wonderen gedaan: de duizenden methodisten heeft zij tot millioenen vermenigvuldigd.

Haar volle ontwikkeling heeft de Zondagsschool eerst in de negentiende eeuw gehad, met name in Engeland en Amerika. De ontzaglijke uitbreiding, welke zij daar kreeg, valt waartenemen uit de volgende cijfers, die aan „Jachin"'s bekend Gedenkboek worden ontleend: „Engeland telt 46 339 Zondagsscholen, 684 000 onderwijzers en 7½ millioen leerlingen. De Vereenigde Staten van Noord Amerika 140.000 scholen met bijna 11½ millioen scholieren. Voor de geheele wereld is, naar de laatste opgave van *The world Almanac and Encyclopaedia*, de totaalsom 245 000 Zondagsscholen, bijna 2½ millioen onderwijzers en ruim 22½ millioen leerlingen!

Kwam de Zondagsschool in Engeland reeds in 1781 op en in Amerika in 1791, haar opkomst in Nederland is van veel later datum en dagteekent eerst van omstreeks 1836; wat verband houdt met de omstandigheid, dat in ons land de kinderen van oudsher goed onderwezen werden en met name ook in belangrijke mate onderwijs in de religie ontvingen; waarom de Zondagsschool lang als een overbodige nieuwigheid werd beschouwd. Door de positie, welke de Kerk ten onzent nnam en inneemt, en de beteekenis, welke het godsdienstonderwijs bij ons had en heeft, kon de Zondagsschool hier niet de beteekenis verkrijgen, die zij elders had als promotor van godsdienstige reformatiën. Hier ingevoerd door het niet-kerkelijke réveil, zag zij, wellicht meer nog dan elders, de kerk vaak tegenover zich staan.

Een en ander was oorzaak, dat de groei van de Zondagsschool in Nederland slechts langzaam ging. De schoolwetgeving van 1857 en daarná was echter van dien aard, dat er gaandeweg meer reden van bestaan voor de Zondagsschool kwam. De ontkerstening van ons volk nam hoe langer zoo ernstiger proportiën aan, en in dieselfde mate breidde zich het terrein uit, waarop in een land als het onze de werkzaamheid van de Zondagsschool ligt.

In 1860 bestonden er — naar het meergenoemde Gedenkboek meldt — in ons land slechts 44 Zondagsscholen, in 1866 reeds ongeveer 300. In 1886 kon worden gerapporteerd aan de 20e jaarvergadering der *Ned. Zondagsschool Vereen.*, dat er minstens 1350 zondagsscholen bestonden, met ruim 4500 onderwijzers en onderwijzeressen, die aan 150.000 kinderen het evangelie brachten. Op het zilveren feest van genoemde vereeniging kon getuigd worden: „Vroeger waren de predikanten bijna allen tegen de Zondagsschool, nu zijn ze er bijna allen vóór". En bij het 40-jarig feest kon gemeld worden, dat er meer dan 2100 Zondagsscholen waren, met 5000 onderwijzers en 208 000 leerlingen.

De nood der tijden heeft de Zondagsschool ook voor ons land gemaakt tot een instituut van groote beteekenis. Haar goede werking is zoo in het oog loopend geweest, dat de modernen haar hebben nagebootst, en zelfs de modernen niet alleen, doch ook zoowel socialisten en anarchisten, als theosophisten en mormonen.

In verband met een en ander kunnen we niet nalaten, iets aan te halen uit een artikel, dat Prof. Lindeboom in het Gedenkboek van „Jachin" schreef. „De Zondagsschool — zoo zegt hij — mag niet en kan niet zijn een dienares van en een vergoeding voor het verzuim van Christenouders. Ook niet een concurrentie van de Christelijke dagschool. En evenmin als deze mag en kan zij vervangen de catechisatie en de openbare samenkomst van de gemeente, van „u en uw zaad", voor het aangezicht en in de gemeenschap des Heeren uws Gods. De Zondagsschool heeft tot taak, inzonderheid die kinderen onzes volks, die niet verkeeren onder de bediening van het verbond der genade, te zoeken en ze bekend te maken met den Zaligmaker, die ook de van den weg des verbonds afgedoolde en verwaarloosde geslachten en kinderen tot zich noodigt, tot de zaligheid roept".

En dan gaat de hoogleeraar, de vraag gesteld hebbende, of er ten onzent nog plaats is voor de Zondagsschool, aldus voort: „Die vraag is in 't wezen der zaak dezelfde als deze: zijn er in onze steden en dorpen nog kinderen, die niet worden opgevoed in de leering en vermaning des Heeren? Al mij, die zijn er bij duizenden en honderdduizenden in ons kleine land. In de achterbuurten. En in de hoofdstraten. Arme en rijke; verwaarloosde en verwende; die niet lezen kunnen, en aan wier onderwijzing in allerlei maatschappelijke kundigheden en deugden de grootste zorg word besteed; gedoopte en, ach, ook reeds scharen van ongedoopte kinderen. De heillooze, Godonteerende en zielverdervende vruchten des ongeloofs — om van het bijgeloof niet te spreken — van kerken en scholen, die God niet als God verheerlijken en danken, den heidenen gelijk geworden zijnde, het bloed der verzoening vertreden en den geest der genade smaadheid aandoen — de daardoor aangerichte verwoesting in geestelijk en zedelijk opzicht, heeft inzonderheid de jeugd tot prooi verkoren en tot slachtoffer gemaakt".

Men zou intusschen kunnen vragen, of, waar de zaak zóó staat als hierboven werd aangegeven, het niet goed zou zijn, zoo al wat een geloovig christendom is toegedaan in protestantschen zin, samenwerkte in deze zaak. En inderdaad zou men geneigd zijn, die vraag in bevestigenden zin te beantwoorden, daar er immers iets bekorends in ligt, zoo al wie van christelijke belijdenis is zooveel mogelijk samenwerking zoekt met geloofsgenooten, niet alleen in den meest beperkten, maar ook in den ietwat uitgebreideren zin van het woord. De praktijk leert echter veelal, dat de theoretisch zoo begeerde samenwerking niet kan plaats vinden, of alleen dán, wanneer men begint met zich in zooverre van elkander af te scheiden, dat men de mannen van eenigszins uiteenloopende richting in verschillende organisaties samenbrengt en dan die organisaties samenwerking met elkander laat zoeken. Dan is er veelal de meeste kans, dat de samenwerking blijvend zijn kan en niet op verflauwing van grenzen en verwatering van beginselen uitloopt.

Geldt dit in het algemeen reeds, bijzonderlijk moet het gelden ten aanzien van de Zondagsschool, wier opkomst te veel stond onder den invloed van het réveil, dan dat zij, die op vastheid van belijdenis prijs stelden, niet genoodzaakt waren om op den duur te trachten, te geraken tot organisatie van hen allen, die met de onvastheid van de réveilrichting geen vrede konden hebben.

Op den 14en November 1871 werd het dan ook door dezulken, in een vergadering samengekomen, uitgesproken, dat de oprichting eener Gereformeerde vereeniging noodzakelijk was, „omdat de meeste der reeds bestaande Zondagsscholen, vooral ten platten lande, behoefte hebben zoowel aan stoffelijke als geestelijke hulp tot haar meerderen bloei en verdere uitbreiding, als aan leiding wat het onderricht betreft, en omdat uit gebrek aan die hulp en leiding voor die scholen zeer veel gevaar bestaat medegevoerd te worden door een christendom, hetwelk niet gegrond is op den Bijbel; en eindelijk omdat het rationalisme en het modernisme thans ijverige pogingen in het werk stellen om hunne verderfelijke dwalingen in het zoo voor lederen indruk ontvangbaar kinderhart te prenten door middel van Zondagsscholen".

Die overwegingen hebben geleid tot de stichting van de bekende vereeniging „Jachin".

Officieele Berichten.

Classis Breukelen.

De kerkeraad der Geref. kerk te Nichterecht, met de saamroeping der classis belast, noodigt de kerken ter gewone vergadering D.V. op Donderdag 2 Nov. e.k., gewone tijd en plaats.

Punten enz. voor het agendum worden ingewacht tot 23 dezer bij den laatst ondergeteekende te Vreeland.

Namens den kerkeraad:

W. G. HULSMAN, *praeses.*
W. C. KERSBERGEN, *scriba.*
Ds. W. MAAN, *consulent.*

Nichtevecht, 9 Oct. 1911.

Generale kas voor hulpbehoevende kerken.

Door de deputaten voor bovengenoemde kas is als praeses aangewezen Ds. B. van Schelven van Amsterdam. Onderling A. Fokkink van Utrecht, die vele jaren als scriba-quaestor fungeerde, is op zijn verzoek om gezondheidsredenen niet als zoodanig herbenoemd. Hij wordt vervangen door Ds. H. Meijering van Katwijk aan den Rijn. Men wordt dies verzocht al wat op deze kas betrekking heeft, voortaan aan dat adres te zenden.

Namens de deputaten voornoemd,

B. VAN SCHELVEN, *praeses.*
H. MEIJERING, *scriba quaestor.*

Amsterdam,
Katwijk aan den Rijn, October 1911.

Classis Alkmaar.

Vergadering der classis op 1 Nov. a.s. te Den Helder.

Punten voor 't agendum in te zenden aan Ds. C. Stadig.

Namens de roepende kerk:

A. MEILIS, *praeses.*
K. BIERSTEKER, *scriba.*

Krabbendam, 9 Oct. 1911.

Kort verslag der vergadering van de Geref. kerken in de classis Almkerk, gehouden te Almkerk 21 Sept. 1911.

Art. 1. De praeses der roepende kerk opent de vergadering, laat zingen Psalm 105 : 3, leest Ps. 139 : 1—17 en gaat voor in gebed.

Art. 2. De credentiebrieven worden in orde bevonden. Aan 2 diakenen van de kerken Giessen-Rijswijk en Waardhuizen, de redenen van afvaardiging gehoord, wordt keurstem verleend.

Art. 3. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Ds. de Jonge praeses, Ds. Rispens assessor, Ds. van Rennes scriba.

Art. 4. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en na eene enkele opmerking goedgekeurd.

Art. 5. Ingekomen 1e. een schrijven van eenen bewaarden broeder uit de kerk van W. Dese broeder, zelf tegenwoordig zijnde, verdedigt zijne zaak. Besloten wordt deze zaak tot den kerkeraad terug te brengen en geadviseerd, dat de kerkeraad den consulent raad plege; 2e. een schrijven namens de Gen. Syn., opwekkend tot tweemaal collecteeren voor de Theol. school. Dit schrijven wordt voor kennisgeving aangenomen, daar geregeld in de kerken der classis tweemaal wordt gecollecteerd; 3e, een schrijven van een lidmaat van de kerk van W. (A), waarin hij de classis verzocht, den kerkeraad te adviseeren, hem een bewijs van lidmaatschap af te geven. Voor deze zaak wordt eene commissie benoemd, bestaande uit Ds. Bosch, Ds. Goedbloed en oud. Oost.

Art. 6. De collecten voor de Theol. fac. aan de V. U. en voor den evangelisatiearbeid in de prov. N.-B. en L. worden geënd.

Art. 7. Ds. de Jonge brengt rapport uit over de gehouden kerkvisitatie. Naar aanleiding van dit rapport wordt de toestand van de kerk van M. breedvoerig besproken. In beginsel wordt besloten de kerk van M. geldelijken steun te verleenen. De bespreking van de wijze waarop die steun zal worden verschaft, wordt aangehouden tot de volgende vergadering.

Art. 8. Wegens het rapport kerkvisitatie heeft het onderzoek naar art. 41 niet plaats. De kerk van N. vraagt verlof tot toepassing van den 2en trap van kerkelijke censuur. Dit wordt toegestaan.

Art. 9. Ds. Rispens brengt rapport uit over het consulentschap. De conclusies van dit rapport met enkele toelichtingen zullen den kerkeraden worden toegezonden.

Art. 10. In zake het advies eene der kerken gegeven, dat volgens die kerk niet kan worden opgevolgd, wordt besloten, dat niet de classis, maar alleen de „bezwaarden" zich op eene meerdere vergadering hebben te beroepen.

Art. 11. De verschillende deputaten worden in hunnen arbeid gecontinueerd. Voor kerkvisitatie worden benoemd Ds. F. Rispens en Ds. W. Bosch. Sec. Ds. G. M. van Rennes.

Art. 12. Het volgend kwartaal zal er worden gecollecteerd voor Theol. school en hulpbehoevende kerken.

Art. 13. Besloten wordt ditmaal den 2en Donderdag van Dec. te Nieuwendijk te vergaderen. Roepende kerk, de kerk van Werkendam (A).

Art. 14. Regeling der vacatuurbeurten. Giessen-Rijswijk 1 Oct. Ds. Bosch, 22 Oct. Ds. Goedbloed, 12 Nov. Ds. de Jonge, 3 Dec. Ds. van Rennes, 24 Dec. Ds. Rispens, Waardhuizen 24 Sept. Ds. Goedbloed, 22 Oct. Ds. de Jonge, 19 Nov. Ds. v. Rennes, 17 Dec. Ds. Rispens.

Art. 15. De kerk van Giessen-Rijswijk vraagt en verkrijgt Ds. H. v. d. Zanden tot consulent.

Art. 16. Nadat Ds. Rispens voorgegaan is in dankgebed, sluit de praeses de vergadering.

Op last der classis,

G. M. VAN RENNES, *scriba.*

Buitenland.

Duitschland. Scheiding van kerk en staat?

De troonopvolger in het hertogdom Wurtemberg is lid van de Roomsche kerk en kan daarom het sum episcopaat over de Evangelische kerk niet uitoefenen. Eenige jaren geleden nam de landsynode een wet aan, waarbij de bevoegdheden van den oppersten bisschop toegekend werden aan een lichaam dat uit vertegenwoordigers van de kerk en van de overheid bestaan zou. Tot dit lichaam zouden twee Evangelische leden van den „Geheimen Rat" moeten behooren. Nu is door het streven om het staatsbestuur te vereenvoudigen, de „Geheime Rat" opgeheven en daarom is in dit land opnieuw de vraag aan de orde, wie zal als opperste bisschop de landskerk regeeren, wanneer een Roomsche op den troon gezeten is? Men heeft voorgesteld, in plaats van de leden van den Geheimen Rat, twee Evangelische ministers te laten optreden. Daartegen is ingebracht, dat de koning zijn ministers moet kunnen kiezen zonder op de „confession" te letten, en dat het den ministers niet kan opgelegd worden, tegelijk raadslieden van de kroon en bestuurders van de landskerk te zijn. Anderen willen dat een college van vrij gekozen mannen de hoogste autoriteit in de landskerk zijn zal, maar dan vreest men, dat de band die kerk en staat verbindt, zal losgemaakt worden. Op die losmaking stuurt de volkspartij in de Kamer van Afgevaardigden aan. Vanwege den staat wordt een onderzoek ingesteld naar de waarde van het kerkegoed, dat door den staat is genaast, om dit aan de kerk te kunnen teruggeven, wanneer de scheiding plaats heeft. In vele kerkelijke kringen is men echter met de gedachte dat kerk en staat zullen gescheiden worden, volstrekt niet tevreden. Immers zal het kerkegoed dat door den staat wordt teruggegeven, niet voldoende opbrengen om de steeds stijgende uitgaven der kerk daarmede te bestrijden. Men kan den leden der Evangelische kerk wel eene kerkelijke belasting, door de staatsoverheid geïnd, laten betalen, doch de vrees bestaat, dat dan velen, die sociaal-democratische neigingen hebben, voor hun lidmaatschap van de kerk zullen bedanken.

Het Bahaïsme.

De omstandigheid dat Abdul Baha te Londen is, heeft de aandacht gevestigd op het Bahaïsme, dat niet minder dan drie millioen aanhangers heeft. De stichter van het Bahaïsme was een jeugdige Pers, Mohammed Ali. In 1844 begon hij zijn arbeid; hij noemde zich zelven de Bab of de poort, een naam die dikwijls door Perzische leeraars aangenomen wordt, om te kennen te geven, dat door hen als door een poort goddelijke wijsheid vloeit. Mohammed Ali was bij zijn optreden slechts 25 jaar oud, doch spoedig telde hij zijn aanhangers bij duizenden.

Datgene wat Mohammed Ali voorstond, was eigenlijk geen religie; hij wilde dat alle menschen elkander als broeders zouden liefhebben en dat er tusschen de natiën vrede heerschen moest; hij ijverde dus voor sociale broederschap en internationalen vrede. Wanneer hij daarbij gebleven was zou de zending in zijn leer niets gevonden hebben, dat moest bestreden en tegengestaan worden.

Maar Mohammed Ali leerde dat een broederschap als hij bedoelde, alleen kon ontstaan wanneer men tot de overtuiging kwam, dat alle religiën gelijke waarde hebben, en dat Heer Jezus, Mozes, Mohammed, Zoroaster, Confucius en anderen gelijkelijk behooren gewaardeerd te worden. Wanneer het Bahaïsme de overhand krijgt, is de zending immers gansch overbodig geworden. Wij die gelooven dat er slechts één Naam onder den hemel gegeven is door welken wij zalig kunnen worden, moeten daarom het Bahaïsme tegenstaan en bestrijden.

Nu, aan tegenstand en bestrijding heeft het Bahaïsme geen gebrek gehad. Zijn aanhangers werden in Perzië beschuldigd van slechte vaderlanders te zijn en dat zij voortdurend aanslagen op het leven van den Sjah van Persië in den zin hadden. Men verdacht hen ook van grove onzedelijkheid, door te beweren dat zij niet alleen in gemeenschap van goederen leefden, maar ook in gemeenschap van vrouwen. Die valsche beschuldiging schijnt haar grond te hebben in het feit, dat de Bab grootere vrijheid eischte voor de vrouw, hetwelk voor Oostersche begrippen ontucht tot gevolg moet hebben. Wel is het een waarheid, dat de Bahaïsten voortdurend reageerden tegen het fanatisme, dat door het Mohamedanisme gekweekt wordt.

De Perzische regeering heeft de Bahaïsten vreeselijk vervolgd, van 1848 tot 1852 werden er tienduizend omgebracht en tot voor acht jaar duurde het ter dood brengen van de volgers van den Bab voort, zoodat het aantal slachtoffers op dertig- tot vijftigduizend wordt geschat.

De Bab zelf werd ook gedood. Naar Perzische gewoonte hing men hem op aan de armen, om door soldaten doodgeschoten te worden. De eerste schoten raakten den Bab niet. Wellicht schoten de soldaten opzettelijk mis. Doch toen de rook opgeklaard was, kon men het lichaam van den Bab nergens vinden. „Hij is verdwenen", zeiden sommigen; „hij is opgevaren ten hemel" zeiden anderen. De soldaten vonden hem in de gevangenis, waar hij bedaard met een stuk houtskool op den muur schreef. De kogels hadden het touw waaraan hij hing, geraakt, de Bab viel op den grond en onder bedekking van den kruitdamp vluchtte hij naar de gevangenis, waar hij zijn werk voortzette, totdat men hem kwam halen om nu werkelijk de straf des doods te ondergaan. Men beweert dat de Mahomedaansche soldaten weigerden hun schoten op den Bab te lossen, waarop Christensoldaten het bloedige werk volbrachten.

De Perzische regeering had verwacht, dat met den dood van Bab de propaganda voor diens leer zou ophouden. Doch het tegenovergestelde had plaats. Een discipel van den Bab, Baha U'llah, noemde zich de „openbaring van God" en hij werd door de meeste Bahaïsten als de opvolger van Bab erkend. Hij was van vorstelijken bloede en rijk. Toen zijne bezittingen verbeurd verklaard waren, riep hij uit: „Gode zij dank; nu ben ik vrij". Met zijn vrouw en kinderen ging hij in ballingschap en had met vele wederwaardigheden te worstelen. Hij stierf in 1892 in de gevangenis en werd opgevolgd door zijn zoon, den tegenwoordigen Abdul Baha, die zich in deze dagen te Londen bevindt.

De ijver, toewijding en baatzuchtigheid, door de Bahaïsten vaak aan den dag gelegd, zijn een betere zaak waardig. Wat zij belijden is echter een valsche religie, waarin voor den Christus geen plaats is.

Het is helaas een feit dat het Bahaïsme niet alleen aanhangers heeft in Perzië, Egypte, Indië en Japan, maar ook in Europa en vooral Amerika. Het is daarmede als met het Boedhisme. Terwijl de Christelijke Kerk van het Westen de Oostersche volken onder het zachte juk van den Christus zoekt te brengen, zoo trachten de Boedhisten hunne leer te brengen in Christelijke landen, en dit niet geheel zonder gevolg, bovenal onder ontwikkelden. Daardoor wordt het woord van den Heiland bewaarheid, dat hetgeen den wijzen en verstandigen verborgen is, den kinderkens geopenbaard wordt. Aldus is het welbehagen des Vaders.

Gemengd Nieuws.

In allen ernst wordt in de *Russki Invalid*, het officieele orgaan van het ministerie van oorlog in Rusland, de voorslag gedaan om de monniken der Russische kloosters te leeren exerceeren. Niet dat men deze geestelijke broeders als soldaten wil laten dienen. Neen, het ministerie van oorlog wil ze gebruiken, om in geval van oorlog in plaats van vrouwelijke verpleegsters dienst te doen in hospitalen en ambulances. Daar de levenswijze die de monniken in Rusland volgen, niet geschikt geacht wordt om de geestelijke heeren voor zulk een taak lichamelijk bekwaam te maken, wil men ze nu daartoe strainen door middel van exerceeren en marcheeren.

De staart der Chineezen. Onder de teekenen der tijden in China kan men de agitatie tegen het dragen van den staart rekenen, die vooral in studenten- en militaire kringen gevonden wordt. Eenige maanden geleden werd te Hongkong een voor ieder toegankelijke meeting gehouden, waarop, nadat betoogd was hoe uit een oogpunt van schoonheid en nuttigheid de staart iets overbodigs is, twaalf barbiers op het platform kwamen om de haren af te knippen van een zestal oude Chineezen die te zamen den staart 419 jaar gedragen hadden. Een dulzend menschen volgden hun voorbeeld. Vooral Chineesche Christenen ontdoen zich van hun staart. De aartsdeken E. J. Barnett deelt mede, dat hij op een Zondag opmerkte dat slechts twee leden van het koor van St. Stephen's kerk een staart droegen. Gewoonlijk rechtvaardigt men het laten afsnijden van het haar door er op te wijzen, dat het moeilijk is om lange haren zindelijk te houden; doch een bekeerde Chinees te Foochow zeide, dat hij zijn staart had laten afsnijden omdat de Bijbel hem leerde, dat het dragen van lang haar voor een man een oneer is.

Met blijdschap kan geconstateerd worden, dat de opiumteelt en handel in China heeft opgehouden te bestaan. Lang is daarvoor gestreden, maar het resultaat is heerlijk. Men bericht nu, dat in het Hemelsche rijk een prachtige oogst van katoen daar wordt binnengehaald, waar vroeger opium groeide. Het is ook een feit dat in het laatste jaar driemaal meer katoen uit China naar Rusland en Amerika werd uitgevoerd, dan een jaar tevoren. Het moet erkend worden dat de Chineesche regeering een werkzaam aandeel genomen heeft in den strijd tegen het bedwelmingsmiddel, dat aan de welvaart van het volk zooveel afbreuk deed en het zedelijk peil zoo deed dalen. Mocht het nu maar blijken, dat door het wegnemen van het vergif er meer ruimte gekomen is voor het Evangelie.

Verleden week stroomden mannen van naam uit alle deelen der wereld toe, om het 500jarig bestaan van de St. Andrews universiteit in Schotland te vieren. St. Andrews is de oudste universiteit in Schotland. Lord Roseberry hield bij deze gelegenheid eene groote redevoering, waarin hij deed uitkomen, dat St. Andrews niet groeide doordat zij rijkelijk door de overheid met geld werd gesteund, maar zij verrees en bloeide rijkelijk terwijl men haar aan haar lot overliet. »Wij schijnen tegenwoordig gevaar te loopen een natie te worden die met den lepel gevoed wordt. Wat in den lepel is, kan ik niet zeggen. De toekomst kan het alleen leeren. Het kan voedsel zijn, het kan vergif wezen, het kan een drank zijn die een verrwakkende en vermagerende uitwerking heeft. Of het gezegend of schadelijk werkt, laten wij in het midden, maar wij willen er op wijzen dat niet door zulke middelen of in dien weg de Schotsche natie versterkt en gebouwd werd. Het kan zijn, dat door voort te gaan op de tegenwoordig gevolgde lijn, wij een natie verkrijgen, die krachtiger, edeler en onafhankelijker is dan zij tot hiertoe was. Maar niet door zulke methoden is het sterke, edele, onafhankelijke Schotsche volk, dat wij leerden kennen, geboren«. Zoo sprak Lord Roseberry. Zijn woorden mag men houden voor een krachtig pleidooi voor eene Vrije Universiteit. »Zelfs de vorstelijke giften van den heer Carnegie zullen niet tot zegen zijn, als zij Schotland beroofden van de schoone en toch eenvoudige deugden, die Schotland zulk eene eervolle plaats gaven onder de volken. En wat geldt van een natie, is ook van toepassing op het individu«, voegt *The Christian* er terecht aan toe.

Dank zij den arbeid van den predikant F. B. Meyer is Londen bewaard gebleven voor de schande, dat men twee boksers zou toestaan elkander voor de oogen van een op dergelijke tooneelen belust publiek zoo toe te takelen, dat ten slotte een hunner het moest opgeven om dan wellicht voor zijn leven gebroken te zijn. Het is verblijdend dat het optreden van den heer Meyer dit resultaat hebben mocht. Nog meer is het een reden tot verheuging dat de neger Johnson zijn voornemen te kennen gegeven heeft om zich in de toekomst niet meer voor boksen te laten vinden. Maar het meest doet het goed, op te merken hoe in Engeland een stem als die Ds. Meyer deed hooren, nog zulk een weerklank vond, dat van overheidswege de bokspartij verboden werd.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

GELOOF EN MOED.

VI.

EEN TOESPRAAK.

„Gij zijt", zoo ging Gilpin voort, „door God bekleed met uw waardigheid. Het is door Hem, dat gij opziener zijt der Gemeente. Van u wordt verwacht, dat gij de misbruiken, die de kerk zijn ingeslopen, zult herstellen, dat gij de wonden zult heelen, die haar zijn toegebracht".

„Maar", zoo klonk het verder, „in plaats van deze plicht te vervullen, laat gij toe, dat onder uw bestuur ongeregeldheden, verkeerdheden van allen aard, voorkomen. En opdat UE:rwaarde niet meer zal kunnen zeggen: ik ken die verkeerdheden niet; ik weet van geen misbruiken af, zal ik heden alles duidelijk voor u bloot leggen".

Alle aanwezigen wisten, dat de bisschop gewoon was zich onkundig te houden, als men hem sprak over het verkeerde in de kerken onder zijn bestuur. De kerkvoogd voelde zich niets op zijn gemak en de verdere toehoorders verdubbelden hun aandacht, voor wat nu volgen zou.

Dat laatste was niet streelend voor den bisschop. Want Gilpin gaf zonder menschenvrees, zonder verbloemen, een lange opsomming van allerlei verkeerds, dat in de gemeenten voorkwam. Toen sprak hij met grooten ernst tot Dr. Barnes:

„Wil dus niet meer volhouden, Eerwaarde Heer, dat deze ellenden slechts ontstaan zijn door de schuld van anderen, dat alles omgaat buiten uw kennis en medewerking. Want gij zijt evenzeer schuldig aan hetgeen gij toelaat in hen, over welken gij als opziener staat, als aan de misstappen, die gij zelf doet".

„Daarom verklaar ik voor het oog van God en Zijn heilige engelen en in de tegenwoordigheid van allen, die hier bijeen zijn, dat *gij* de eerste oorzaak zijt van al deze verkeerde dingen. Ja, in den dag des oordeels zal ik tegen u moeten opstaan en verklaren, dat ik u nu de oogen heb geopend voor het kwade, dat gij toelaat. Allen die mijn hoorders zijn, zullen in dien grooten dag moeten getuigen, dat deze woorden waarheid waren".

Hiermee sloot Gilpin zijn rede.

Met niet geringe verbazing was het gesprokene aangehoord. Hoe dorst de leeraar van Hanghton zulke dingen openlijk den bisschop in het aangezicht zeggen? 't Was dan ook werkelijk een daad van grooten moed geweest. Want in bisschoppelijke kerken, gelijk de Roomsche en de Engelsche, is de bisschop de „geestelijke overheid" en moeten de lagere „geestelijken" zich naar zijn wensch en wil voegen.

Dat zulk een inrichting niet is naar Gods Woord, behoeft wel nauwelijks gezegd.

Toen Gilpin de kerk verliet kwamen zijn vele vrienden onder de hoorders van alle kanten op hem los. Zij waren hevig ontsteld, en een zei met tranen in de oogen:

„Hoe kondt ge nu zoo onvoorzichtig zijn, lieve broeder! Nu hebt ge zelf den toorn opgewekt van den bisschop, die toch al ontstemd was."

„Ik geloof dat het mijn roeping was alzoo te spreken," antwoordde Gilpin.

„Maar ge hebt ook den kanselier verbitterd, die de zaken zoo jammerlijk leidt," sprak een ander. „Uw tegenstanders zoeken naar een gelegenheid om u te treffen, uw afzetting te bewerken. Nu hebt gij zelf hun de schoone kans gegeven, waar zij zoolang naar wenschten. Wees verzekerd, dat zij er gebruik van zullen maken."

En zoo ging het voort. Gilpin hoorde het kalm aan. Daarna drukte hij allen hartelijk de hand en sprak:

„Geliefde vrienden, ik zeg u innig dank voor zooveel belangstelling, die mij diep treft. Maar verontrust u over mij niet. Ik heb in oprechtheid gesproken. Als die vruchten draagt, zal ik met blijdschap ook de ergste gevolgen verdragen, die mijn eerlijk spreken voor mij zelf zou kunnen hebben."

De vrienden zwegen. Zij hadden eerbied voor zulk een geloofsmoed. Den geheelen dag was er nog vergadering. Allerlei moest besproken, doch het gebeurde van den morgen vervulde zoo aller hoofd en hart, dat de andere zaken slechts weinig de aandacht trokken en de samenkomst niet lang duurde. Doch daarna kwamen